

szeti tudományok doktorává avattak 1923-ban. 1927-ben a belgrádi egyetemen az erdőtenyésztés, az erdővédelem és vadászattan rendkívüli, majd 1930-ban rendes tanára lett. Több tudományos belföldi és külföldi intézet tagja. Beszél és ír nemcsak az összes szláv, de úgy szólván az összes európai nyelveken. Mint a Karszt szülőtte, előszeretettel s eredményesen foglalkozik a kopárok erdősítésének a nehéz feladatával. A selmezbányai erdészeti főiskolát végezte kitűnő eredménnyel, ősi Alma materünk tehát arra is büszke lehet, hogy az erdészeti ismeretek csiráját ő ültette Balen dr. lelkébe.

Vučković: Tanulmány a montenegrói nemesi, községi és családi közbirtoosságok erdeiről. (Prilog proučavanju plemenskih, seoskih i bratsveničkih šuma u Crnoj gori.) 167—168 old.

A lapunk 1939. évi X. és 1940. évi IX. füzeteiben ismertetett tanulmány folytatásaként közli a nevezett erdők fahozamainak az értékesítésénél a multban követett, ill. jelenleg alkalmazott eljárásokat és rámutat a szerinte jogi és erdészeti szempontból egyedül helyes megoldásra. A szerző felsorolta adatokból kitűnik, hogy a jugoszláviai fakereskedők és nagyvállalkozók egész raja pusztította az elmúlt 22 év alatt a montenegrói erdők faállományát és csak a hatóságok legnagyobb erőfeszítésének köszönhető, hogy a most független Montenegrónak maradt még annyi-amennyi erdeje.

Frančišković: Németországi tanulmányutunkon szerzett benyomásaim. (Impresijè s naučnog puta po Njemačkoj.) 213—247. old.

A számos fényképpel és táblázattal kísért beszámoló különösen a Spessart híres tölgygazdálkodásával foglalkozik bővebben, de Németországot más tekintetben is követendő példaképpen állítja a horvát erdészet elé.

*

A H. S. L. júniusi száma közli az új független Horvátország államfőjének, dr. Ante Pavelićnek, továbbá Frković Iván erdészeti- és bányaugyi miniszternek, valamint a minisztérium államtitkárának és az erdészeti főosztály vezetőjének az arcképeit. Az új miniszter a magyar erdészetnek és Magyarországnak jó barátja, Rosandić államtitkár sokat, sőt börtönt is szenvedett a jugoszláv uralom alatt becsületes, hazafias horvát érzeimei miatt. Abramović főosztályfőnök az újból felálladt Horvát Erdészeti Egyesület elnöke.

KÜLÖNFÉLÉK

HALÁLOZÁS.

Doroszlai Gábor ny. h. államtitkár augusztus hó 26-án, 75 éves korában, Budapesten elhunyt.

A világháború előtti széleskeretű államerdészet egyik jólismert, legtevékenyebb vezető egyéniségét vesztettük el a Megboldogul ban, akit páratlanul szorgalmas, odaadó munkája vitt mindig előre szépen ivelő hivatalnoki pályáján.

A máramarosmezei Felsővisón született 1866-ban és az akadémia elvégzése után a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságnál kezdte meg szolgálatát. Három évig a lugosi m. kir. erdőhivatalnál erdőrendezősi munkát végzett, onnan 1892-ben az orsovai kerületbe helyezte át felsőbbse, ahol a herkulesfürdői m. kir. erdő gondnokságot vette át. Egy év mulva azonban már a földművelésügyi minisztériumban

találjuk és itt szolgált azután megszakítás nélkül 1921-ben történt nyugalmabonulásáig, előbb az erdőrendezősségi ügyosztályon, később pedig az erdőfelügyelői karban. Ebben a minőségében különösen értékes munkát fejtett ki, amelyet a Kormányzó Úr a helyettes államtitkári címmel ismert el.

Életének utolsó éveit teljes visszavonultságban töltötte, de szakunk minden megmozdulását élénk figyelemmel kísérte és lapunknak mindhalálig buzgó olvasója volt.

Dragomérfalvi Deák János ny. m. kir. főerdőtanácsos augusztus hó 29-én, életének 79. évében, Máramaroszigeten meghalt.

Nyugodjanak békében!

SZEMÉLYI HÍREK.

A *Kormányzó Úr* Öfóméltósága a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Barkóczy István* nyugalmazott magyar királyi főerdőtanácsosnak nyugalmabonulása alkalmából a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Cebe József* m. kir. erdőtanácsost Munkácsról a m. kir. erdőigazgatóságához Besztercára és *Masztics Miklós* m. kir. erdőmérnököt Debrecenből Munkácsra áthelyezte s utóbbit a m. kir. erdőfelügyelőség vezetésével bízta meg.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Selmeczy Mihály* m. kir. erdőtanácsost áthelyezte Szombathelyről Besztercére s megbízta az ottani m. kir. erdőfelügyelőség vezetésével.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében áthelyezte *Fogarasi Béla* m. kir. erdőtanácsost Zilahról a m. kir. erdőigazgatóságához Kolozsvárra és ezzel egyidejűleg a zilahi m. kir. erdőfelügyelőség vezetésével *Seres Miklós* m. kir. főerdőmérnököt bízta meg.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte *André Béla* m. kir. erdőmérnököt Zalaegerszegről Keszthelyre és *vitéz Rhédey László* m. kir. főerdőmérnököt Keszthelyről Szovátára s megbízta őket az ottani m. kir. erdőfelügyelőségi kirendeltségek vezetésével, továbbá *Csató Sándor* m. kir. főerdőmérnököt Pécsről Marosvásárhelyre és *Illyés Károly* m. kir. erdőtanácsost Szombathelyről Kolozsvárra a m. kir. erdőigazgatóságához.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Pálffy Antal* m. kir. erdőmérnököt a szolgálat érdekében áthelyezte Székelyudvarhelyről Gyergyószentmiklóásra s az ottani m. kir. erdőfelügyelőségi kirendeltség vezetésével bízta meg.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Véssey Róbert* m. kir. segéderdőmérnököt áthelyezte Ungvárról a miskolci m. kir. erdőigazgatóság kerületébe Diósgyőrbe s megbízta a gyertyánvölgyi m. kir. erdőhivatal vezetésével és *Kuthy István* m. kir. erdőmérnököt a gyertyánvölgyi m. kir. erdőhivatal vezetése alól való felmentése mellett megbízta a bányabükki m. kir. erdőhivatal vezetésével.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte *Pogácsás István* m. kir. erdőmérnököt Ungvárról a m. kir. erdőigazgatóságához Marosvásárhelyre és az építésvezetői teendők ellátásával bízta meg, továbbá *Zakariás Andor* m. kir. segéderdőmérnököt Ungvárról a marosvásár-

helyi m. kir. erdőigazgatóság kerületébe Vármezőre s megbízta az ottani m. kir. erdőhivatal vezetésével, végül *Ajtay László* m. kir. erdőmérnököt Marosvásárhelyről a m. kir. alerdész-szakiskolához Görgény-szentimrére.

*

A német Birodalmi Kutatásügyi Tanács (*Reichsforschungsrat*) mezőgazdaság-életteni szakosztálya a f. évi szeptember hó 29-étől október hó 4-éig terjedő időben 5 csoportra tagolt előadás-sorozatot tart Berlin-Dahlemben. A szakosztály vezetője *Fehér Dániel dr.* egyetemi ny. r. tanárt is meghívta a birodalmi kormány vendégeként Berlinbe és felkérte egy előadás vállalására.

A gyantatermelésről.

Hazánkban kétségtelenül még jóformán ismeretlen munka.

Pedig a háború következtében eljutottunk odáig, hogy meg kell barátkoznunk a közeli valószínűségével, esetleg parancsoló kénytelenségével. Ezért *feltétlenül* szükséges, hogy megismerjük a lehetőségeit és *legalább kísérletképen* beleillesszük az erdőgazdaság munkatervébe.

Lapunk ez évi VI. füzetében *dr. vitéz Bokor Rezső* részletesen foglalkozott már ezzel a tárggyal, ha most mégis újra visszatérünk rá, annak két oka van. Az egyik tisztán pénzügyi, a másik jogi természetű.

Előre kell bocsátanunk, hogy most nem az erdei- és feketefenyőtörzsekben sebezés (csapolás) útján végzett gyantanyeréssel kívánunk foglalkozni, — mert a közelgő télre való tekintettel ez most nem is időszerű, — hanem kizárólag az élő fák kérgéről és a döntött törzsek, illetőleg a tuskók vágáslapjáról *kaparással* összegyűjthető gyantára szeretőnk olvasóink figyelmét felhívni.

Tudjuk, sokan lesznek, akik lekicsinylően mosolyognak, mert véleményük szerint ilyen módon csak elenyésző csekély mennyiségű gyantára lehet számítani.

Szükségesnek tartjuk tehát annak a közlését, hogy egyes lúcfenyvesekben eddig folytatott futólagos kísérletek során már 5 kg. kapart gyanta is összegyűlt k. holdanként, holott a munkát teljesen gyakorlatlan napszámosok végezték, akik nyilván nem szedtek össze a területen minden gyantát, ami begyűjthető lett volna.

A német szakirodalom adatai szerint egy-egy idős, egyébként sértetlen lúctörzsről átlag 15—20 dkg. száraz-gyanta kaparható le. Ennél jóval többet adnak a ledöntött törzsek és a tuskók vágáslapjai és természetesen fokozott mennyiségre lehet számítani a gyantában jelenképpen dúsabb erdei- vagy fekete-fenyvesekben.

A kitermelt fenyőfát tehát mindenképen érdemes az elszállítás előtt ilyen szempontból is figyelemre méltatni, a vágásterületeken pedig, tapasztalat szerint, még 3 év multán is kielégítő eredménnyel jár a gyantagyűjtés. Csak persze kevesen tudják, hogy a tuskókról lecsurgott gyantát a gyökfőnél — sokszor a lehullott tű, alom, moha alatt — is meg lehet mégépségen találni. Ez a gyanta a szennyeződéstől megtisztítva ipari célra éppen olyan jól használható, mint a törzsről lekapart vagy csapolással nyert anyag.

Ma, amikor az erdőgazdaság terhei egyre növekednek és minden birtokos számára fontos, hogy a jövedelmezőség fokozása céljából semmiféle igénybevehető használat ne kerülje el a figyelmét, úgy véljük, nem lényegtelen az a — eleinte talán csak pár pengőt kitevő — többlet, amit a különben teljesen veszendőbe menő gyanta begyűjtésével biztosíthat magának.

Ez a pénzügyi szempont nem tisztán magángazdasági jellegű, hanem — bátran mondhatjuk — közgazdaságunk és honvédelmünk érdekeit is szolgálja.

Hiszen a távoli országoktól való elzártágunkban ma önmagunknak kell előteremtenünk mindazokat a nyersanyagokat, amelyek nélkülözhetetlen alapelemei mindennapi életünknek.

Kevesen tudják, hogy gyanta nélküli nincsen szappan, papiros, kocsikenőcs, nyomdafesték, lakk és nélküle hadat sem lehet viselni.

A háború kitörése előtt hazánk gyantaszükségletét teljesen a külföld látta el és évente sokszáz vasúti kocsirakomány gyantát hoztunk be Görögországból, Portugáliából, stb., tehát olyan országokból, ahol a *Pinus*-félék csapolása évtizedek óta számottevő jövedelmi forrás.

Ma saját természeti adottságainkra kell támaszkodnunk és ezért kötelessége is az erdészetnek, hogy tőle telhetően rendelkezésére bocsássa a magyar közgazdaságnak azt a gyantamennyiséget is, amit a fenyvesek *legcsekélyebb megkárosítása nélkül* elő tud teremteni.

Nagyon kívánatosnak találnók tehát, ha az erdőbirtokos urak és erdőmérnök kartársaink komoly megfontolás tárgyává tennék a gyantagyűjtés lehetőségeit és ezzel is támogatnák a kormányt önelátásunk minél teljesebb kiépítésére való törekvésében.

A jogi szempont, amit fentebb említettünk, pedig az, hogy nézünk szerint jobb volna önként vállalni az ország gyantaszükségletének a fedezését, mint tétlenül kivárni, amíg erre kormányintézkedés kényszerít bennünket.

Nem tartjuk ugyanis lehetetlennek, hogy a háború elhúzódásával erre is sor kerül és ezért mindeképen megokoltnak tartanók, hogy nagyobb szabású általános gyűjtési próbálkozás induljon meg ország-szerte.

Jól tudjuk azt is, mennyire nem rokonszenves az erdeje háborítatlanságát féltő felelős erdőgazda és a vadállomány nyugalmáért aggódó vadász előtt annak a gondolata, hogy a látszólag csekélyértékű gyanta összegyűjtésének az ürügye alatt a nem kívánatos elemek sokasága lepje el az erdőt.

Meggyőződésünk szerint azonban ezt a kérdést is éppen olyan kielégítően lehet szabályozni és éppen úgy be lehet állítani a mellékhasználatok rendjébe, mint akár a málna-, eper- vagy gombaszedést. Nem kell hozzá több, mint egy kis ellenőrzés, a túlkapasok haladéktalan erélyes megtorlása és bizonyosra vesszük, hogy rövid időn belül minden fenyves-vidéken kialakulna egy olyan megbízható, szakmáiban dolgozó gyantagyűjtő munkássereg, amely — kellő gyakorlat birtokában — napi teljesítményét is egyre fokozná és hálás lenne az új *kereseti lehetőségért*.

Amikor tehát egyfelől rámutatunk az új jövedelemforrásra és a gyermekek, nők részére télen is nyitvaálló munkalehetőségre, másfelől pedig ismételten hangsúlyozzuk a kérdés közgazdasági és honvédelmi fontosságát, arra kérjük olvasóinkat, foglalkozzanak lehetőségük szerint ezzel az ügyvel és értesítsenek bennünket próbálkozásaik eredményéről.

M.

Ujabb adományok a soproni diákmenzára.

Dr. Károlyi István gróf 200.— P
Uglyai Faipar Rt. 100.— „

Összesen: 300.— P.

Mult hónapi kimutatásunk: 7380.— P.

Eddigi gyűjtésünk: 7680.— P.